

ACTIVIDADES DE AUTOAVALIACIÓN

UNIDADE 17

A XENÉTICA CLÁSICA: ACHEGAS DE MENDEL AO ESTUDO DA HERDANZA.

ACTIVIDADE 01

► IDENTIFICA A ESTRUTURA CELULAR QUE APARECE NA IMAXE

► UNHA OU MÚLTIPLES RESPOSTAS 01

1 Hershey e Chase demostraron:		
A	☐	Que a Xenética nacía como ciencia a fins do século XIX.
B	☐	Que o ADN é a molécula que almacena a información hereditaria nos seres vivos.
C	☐	Que a molécula portadora da información xenética é o ácido ribonucleico.
D	☐	Que os xenes son fragmentos informativos de ARN.
2 A Xenética Molecular estuda:		
A	☐	As moléculas que hai no núcleo.
B	☐	A composición química dos orgánulos celulares.
C	☐	Como os xenes se organizan en moléculas.
D	☐	Os pasos que permiten entender a formación dos caracteres a partir da información almacenada no ADN.
3 Un cromosoma metafásico está formado por:		
A	☐	Dúas cromátidas unidas polo centrómero.
B	☐	Dous pares de centrómeros e unha cromátida.
C	☐	O período metafásico e o centrómero da división celular.
D	☐	Dous pares de cromátidas unidas polo centrómero.
4 A Enxeñaría Xenética permite:		
A	☐	Modificar o xenoma.
B	☐	Coñecer a estrutura dos ácidos nucleicos.
C	☐	Isolar e duplicar xenes concretos.
D	☐	Comprender o comportamento da membrana nuclear.

ACTIVIDADE 02

► UNHA OU MÚLTIPLES RESPOSTAS 02

1 A Xenética é a ciencia que:

- A ☐ Manipula as moléculas que sustentan a información hereditaria.
- B ☐ Estuda como se transmiten dun ser vivo aos seus descendentes algún carácter morfolóxico e ningún carácter fisiolóxico.
- C ☐ Estuda a herdanza biolóxica.
- D ☐ Explica por que a proxenie dos cans son sempre cans e a proxenie das cadelas son sempre cadelas.

2 Marca con V ou F as afirmacións que sexan verdadeiras ou falsas.

- A ☐ O xene é a unidade da herdanza.
- B ☐ Un xene é un fragmento de ADN que contén información para sintetizar unha enzima.
- C ☐ O ser vivo recibe dos seus proxenitores a característica como tal e non o xene.
- D ☐ O carácter é o factor hereditario que determina o xene.

3 Só unha destas afirmacións é correcta.

- A ☐ Os caracteres son trazos ou atributos que crea en cada ser vivo o seu contacto individual co medio físico.
- B ☐ Un carácter é produto exclusivo do ámbito nutricional no que se desenvolva a vida do organismo.
- C ☐ Chamamos carácter cada unha das particularidades ou atributos que un ser vivo recibe dos seus proxenitores e transmite aos seus descendentes.
- D ☐ Os caracteres permiten modificar a estrutura xenética que os determina.

4 Só unha destas afirmacións é incorrecta.

- A ☐ Fenotipo é o resultado da expresión do xenotipo actuando sobre outros xenotipos.
- B ☐ Carácter cuantitativo é aquel que presenta unha variabilidade moi elevada.
- C ☐ *Locus* é o lugar que ocupa cada xene no cromosoma.
- D ☐ A herdanza dominante aparece cando un dos alelos que determina un carácter, o alelo dominante, impide que o outro alelo, o alelo recesivo, se exprese.

5 Os cromosomas homólogos son:

- A ☐ Par de cromosomas que se recombinan durante a mitose.
- B ☐ Dous cromosomas de estrutura diferente que poden conter distintos alelos.
- C ☐ Chamamos cromosomas homólogos aquel par de cromosomas coa mesma estrutura e os mesmos *loci*, que conteñen información para os mesmos caracteres.
- D ☐ Par de cromosomas herdados do mesmo proxenitor.

6 Marca con V ou F as afirmacións que sexan verdadeiras ou falsas.

- A ☐ Un individuo heterocigótico é aquel que para un carácter dado presenta dous alelos diferentes.
- B ☐ Un homocigoto, tamén chamado híbrido, é aquel individuo que para un determinado carácter presenta os dous alelos iguais.
- C ☐ Falamos de herdanza codominante cando, ao expresárense os dous alelos dun carácter, estes se manifestan con igual intensidade, mostrando por igual os seus efectos fenotípicos.
- D ☐ Carácter cualitativo, tamén chamado carácter discreto, é aquel que presenta unha grande variabilidade.

7 O alelismo múltiple é:

- A ☐ O que acontece cando o máximo número de alelos dun individuo diploide é de catro.
- B ☐ Un alelo que presenta formas idénticas en individuos diferentes.
- C ☐ Cando hai máis dun xene compartindo o mesmo alelo.
- D ☐ Aparece cando nunha poboación identificamos máis de dous alelos diferentes no locus dun xene.

8 Un alelo letal:

- A ☐ Mantense oculto por seren dominante.
- B ☐ É un alelo mutante que pode causar a morte do individuo e adoita ser recesivo.
- C ☐ Necesita estar en homocigose para producir a morte do seu portador pois adoita ser recesivo.
- D ☐ Aparece só en circunstancias xeneticamente favorábeis.

► COLOCA NA COLUMNA DO MEDIO A PALABRA OU EXPRESIÓN ACAÍDA QUE CORRESPONDA 02

Herdanza dominante		Diploide
Dous alelos para cada xene		Dihíbridos
Heterocigóticos para dous caracteres		Dominancia completa
Constitución xenética dun organismo		Carácter cualitativo
Tense ou non se ten		Xenotipo

ACTIVIDADE 03

► ERROS NO TEXTO

Acha e rectifica os erros que aparecen nestes tres textos.

No TEXTO A hai 4 erros, no TEXTO B hai 2 erros e no TEXTO C hai 2 erros.

TEXTO A: "Mendel, botánico británico do século XVIII, tentou saber por que algúns caracteres da xeración parental F_2 reaparecían na primeira xeración filial F_1 e outros non, e decidiu comprobalo calculando as proporcións en que aparecían os distintos caracteres nos proxenitores dun cruzamento."

TEXTO B: "Aínda que cada individuo só pode ter tres copias de cada xene, un determinado xene, nunha poboación, pode ter máis de dous alelos. O exemplo máis coñecido de paralelismo múltiple é, na especie humana, o sistema de grupos sanguíneos AB0."

TEXTO C: "A Lei da uniformidade dos híbridos da primeira xeración filial (F_1) di que cando se cruzan dúas variedades de individuos de raza híbrida para un determinado carácter todos os individuos da primeira xeración son diferentes entre si, de xeito que a descendencia obtida é uniforme."

► PROBLEMA DE XENÉTICA 01

O alelo responsábel da cor vermella nos pementos, V , domina fronte ao alelo para a cor verde, v , que é recesivo.

Escribe todos os cruzamentos posibles así como as proporcións agardadas de xenotipos e fenotipos na F_1 de cada un deles.

CRUZAMENTOS	PROPORCIÓNS AGARDADAS PARA A F_1	
	XENOTIPOS	FENOTIPOS

► RAZOANDO DÚAS CUESTIÓN

CUESTIÓN A

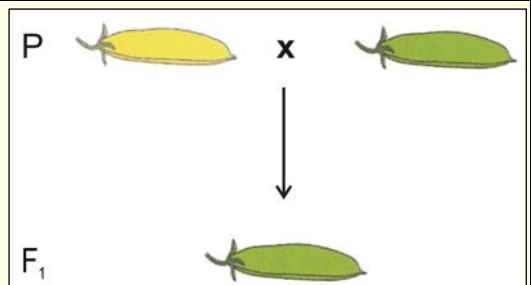
É posíbel que poida aparecer un individuo cun carácter que non está fenotipicamente presente en ningún dos seus proxenitores?

CUESTIÓN B

A que se debe que nunha poboación de organismos existan moitos máis xenes letais recesivos que xenes letais dominantes?

» PROBLEMA DE XENÉTICA 02

Fixándote nos fenotipos das plantas que se cruzan da ilustración anexa, explica razoadamente, para o carácter cor da vaíña dos chicharos [amarela ou verde] cal é o alelo dominante e cal é o recesivo.

» PROBLEMA DE XENÉTICA 03

Crúzase unha planta de chicharo dunha liña pura de sementes amarelas con outra, tamén dunha liña pura pero de sementes verdes, e toda a descendencia (1ª xeración filial, F_1) presenta sementes amarelas.

A/ Por que na F_1 non aparece o fenotipo intermedio dos pais?

B/ Indica os xenotipos parentais e da F_1 .

c/ No caso de que se cruzaran entre si individuos da F_1 , como serían xenotípica e fenotipicamente os descendentes (2ª xeración filial, F_2)?

» PROBLEMA DE XENÉTICA 04

Nunha proba de paternidade achouse que mentres o grupo sanguíneo do fillo é AB o do suposto pai é O. Cal debe ser o veredicto?

» PROBLEMA DE XENÉTICA 05

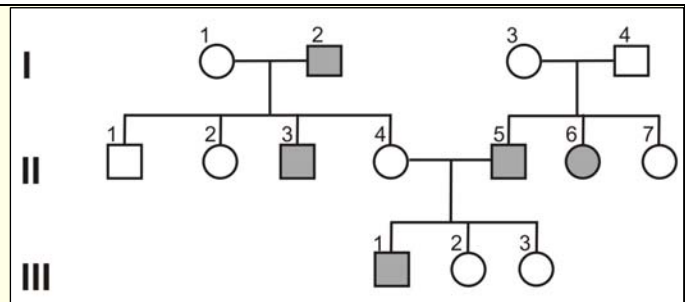
Poden ser irmáns unha persoa do grupo sanguíneo AB e outra do grupo O? Como terían que ser os xenotipos dos seus pais?

» PROBLEMA DE XENÉTICA 06

Na figura indicase como se transmite, nunha familia, un carácter que presenta dous fenotipos: gris e branco. O carácter está determinado por só un xene que presenta dous alelos.

A/ Indica se o alelo que determina o fenotipo gris é dominante ou recesivo. Razona a resposta.

B/ Escribe os posibles xenotipos de todos os individuos, utilizando a letra *A* para o alelo dominante e a letra *a* para o recesivo.

ACTIVIDADE 04

► UNHA OU MÚLTIPLES RESPOSTAS 03

1 A que chamamos xenes ligados?	
A	☐ Son xenes unidos situados en cromosomas diferentes.
B	☐ Son aqueles xenes que están situados no mesmo cromosoma.
C	☐ Aos que nunca se transmiten xuntos pero están ligados polo tipo de carácter que determinan.
2 As alternativas ou variantes dun xene concreto reciben que denominación?	
A	☐ Xenes homólogos.
B	☐ Xenes bivalentes.
C	☐ Alelos.
D	☐ Variantes cromosómicas.
3 Cando temos dous alelos para un mesmo carácter pero ningún deles domina sobre o outro, como é que se denomina este tipo de herdanza?	
A	☐ Herdanza intermedia.
B	☐ Dominancia compartida.
C	☐ Mistura de alelos.
4 No cruzamento de dous individuos de razas puras para o mesmo carácter:	
A	☐ Nacen un 50% de cada tipo.
B	☐ Depende de como sexa a súa raza, dominante ou recesiva.
C	☐ Nacen un 75% e un 25%.
D	☐ Todos os descendentes da parella son iguais para ese carácter.
5 Que é o que facemos cando provocamos un cruzamento de proba?	
A	☐ Cruzamos o individuo incógnita, que ten un xenotipo descoñecido para un carácter, con outro individuo dominante.
B	☐ Cruzamos o individuo incógnita, que ten un xenotipo descoñecido para un carácter, con outro individuo recesivo.
C	☐ Cruzamos dous individuos calquera.
6 A cor negra do pelo é un carácter dominante nos ratos de campo. Como poderei saber se un rato negro é de raza pura ou non?	
A	☐ Realizando un cruzamento proba.
B	☐ Facendo un cruzamento do rato incógnita cun outro rato homocigótico e recesivo para ese carácter.
C	☐ Non o podemos chegar a saber.

7 Para un carácter, un individuo homocigótico é:	
A	☐ Aquel que ten maior proporción de alelos en homocigose que en heterocigose.
B	☐ O que non presenta alteracións en ningún dos seus xenes.
C	☐ O que presenta os dous alelos de todos os xenes iguais.
D	☐ O que presenta os dous alelos de un xene iguais.
8 Nun individuo, os seus distintos alelos vanse manifestar no seu fenotipo:	
A	☐ Cando lle cadre.
B	☐ Sempre.
C	☐ En función das relacións de dominancia e situación de homocigose dos seus alelos.
D	☐ Cando son dominantes.

ACTIVIDADE 05

► RESPOSTA ÚNICA 01

1 Os xenes alelos <i>C</i> e <i>N</i> rexen o desenvolvemento das plumas das pitas. <i>CC</i> determina pitas de plumas moi crechas e <i>NN</i> pitas de plumas normais. <i>CN</i> dá pitas con plumas moderadamente crechas. Ao cruzarmos unha pita con plumas normais cun galo con plumas moi crechas, que proporción da F_1 terá plumas normais?	
A	☐ 0%
B	☐ 100%
C	☐ 75%.
2 No mesmo problema, que proporción dos individuos terán plumas moderadamente crechas na F_1 ?	
A	☐ 75%
B	☐ 50%
C	☐ 100%
3 No mesmo problema, que proporción dos individuos terán plumas moderadamente crechas na F_2 ?	
A	☐ 0%
B	☐ 50%
C	☐ 75%
4 No mesmo problema, aparecerá algún individuo na F_2 con plumas moi crechas?	
A	☐ 25%
B	☐ 100%
C	☐ 75%

SOLUCIÓNS

→ ACTIVIDADE 01

» IDENTIFICA A ESTRUCTURA CELULAR QUE APARECE NA IMAXE

Cromosoma metafásico.

» UNHA OU MÚLTIPLES RESPÓSTAS 01

SOLUCIÓNS

1	2	3	4
B	D	A	A+C

→ ACTIVIDADE 02

» UNHA OU MÚLTIPLES RESPÓSTAS 02

SOLUCIÓNS

1	2	3	4	5	6	7	8
C	V-V-F-F	C	A	C	V-F-V-F	D	B+C

» COLOCA NA COLUMNA DO MEDIO A PALABRA OU EXPRESIÓN ACAÍDA QUE CORRESPONDA 01

Herdanza dominante	Dominancia completa	Diploide Dihíbridos Dominancia completa Carácter cualitativo Xenotipo
Dous alelos para cada xene	Diploide	
Heterocigóticos para dous caracteres	Dihíbridos	
Constitución xenética dun organismo	Xenotipo	
Tense ou non se ten	Carácter cualitativo	

→ **ACTIVIDADE 03**

» **ERROS NO TEXTO**

TEXTO A: "Mendel, botánico **checo** do século **XIX**, tentou saber por que algúns caracteres da xeración parental **P** reaparecían na primeira xeración filial F_1 e outros non, e decidiu comprobalo calculando as proporcións en que aparecían os distintos caracteres nos **descendentes** dun cruzamento."

TEXTO B: "Ainda que cada individuo só pode ter **dúas** copias de cada xene, un determinado xene, nunha poboación, pode ter máis de dous alelos. O exemplo máis coñecido de **alelismo** múltiple é, na especie humana, o sistema de grupos sanguíneos AB0."

TEXTO C: "A Lei da uniformidade dos híbridos da primeira xeración filial (F_1) di que cando se cruzan dúas variedades de individuos de raza **pura** para un determinado carácter todos os individuos da primeira xeración son **iguais** entre si, de xeito que a descendencia obtida é uniforme."

» **PROBLEMA DE XENÉTICA 01**

O alelo responsábel da cor vermella nos pementos, V , domina fronte ao alelo para a cor verde, v , que é recesivo.
Escribe todos os cruzamentos posibles así como as proporcións agardadas de xenotipos e fenotipos na F_1 de cada un deles.

CRUZAMENTOS	PROPORCIÓNS AGARDADAS PARA A F_1	
	XENOTIPOS	FENOTIPOS
$VV \times VV$	100% VV	Todos vermellos
$VV \times Vv$	50% VV ; 50% Vv	Todos vermellos
$VV \times vv$	100% Vv	Todos vermellos
$Vv \times Vv$	25% VV ; 50% Vv ; 25% vv	75% vermellos; 25% verdes
$Vv \times vv$	50% Vv ; 50% vv	50% vermellos; 50% verdes
$vv \times vv$	100% vv	Todos verdes

» **RAZOANDO DÚAS CUESTIÓN**

CUESTIÓN A

É posíbel que poida aparecer un individuo cun carácter que non está fenotipicamente presente en ningún dos seus proxenitores?

É unha situación relativamente frecuente pois como vimos na 2ª Lei de Mendel [segregación ou separación dos alelos] cando cruzamos individuos heterocigóticos para un determinado carácter estes non van manifestar no seu fenotipo o alelo recesivo que permanece oculto, pero unha determinada proporción da súa descendencia, o 25 %, presentará a combinación homocigótica recesiva de alelos e si que expresará no seu fenotipo un carácter que nos proxenitores permanece agochado.

CUESTIÓN B

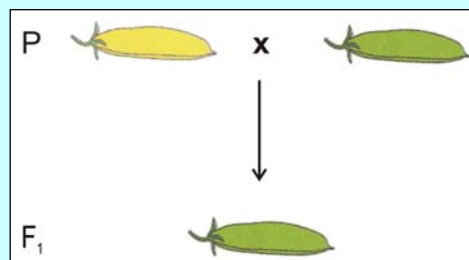
A que se debe que nunha poboación de organismos existan moitos máis xenes letais recesivos que xenes letais dominantes?

Porque, obviamente, o alelo letal dominante provocará a morte máis ou menos inmediata do individuo, impedindo a súa reprodución e, xa que logo, a transmisión e mantemento do alelo letal na poboación.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 02

Fixándote nos fenotipos das plantas que se cruzan da ilustración anexa, explica razoadamente, para o carácter cor da vaiña dos chicharos [amarela ou verde] cal é o alelo dominante e cal é o recesivo.

Neste caso é o alelo que determina a cor verde o alelo dominante pois os híbridos da F_1 son todos de cor verde, cumpríndose así a lei da uniformidade: alelo verde dominante V , alelo amarelo recesivo v .

► PROBLEMA DE XENÉTICA 03

Crúzase unha planta de chicharo dunha liña pura de sementes amarelas con outra, tamén dunha liña pura pero de sementes verdes, e toda a descendencia (1ª xeración filial, F_1) presenta sementes amarelas.

A/ Por que na F_1 non aparece o fenotipo intermedio do dos pais?

B/ Indica os xenotipos parentais e da F_1 .

c/ No caso de que se cruzaran entre si individuos da F_1 , como serían xenotípica e fenotipicamente os descendentes (2ª xeración filial, F_2)?

A/ Non aparece un fenotipo intermedio porque o carácter cor amarela das sementes dos chicharos ten dominancia completa sobre o carácter cor verde.

B/ Alelo amarelo: A

Alelo verde: a

Xenotipos de P: AA, amarelo
aa, verde

Xenotipo de F_1 : Aa

C/ Cruzamento $F_1 \times F_1$: Aa x Aa

Xenotipos da F_2 : $\frac{1}{4}$ AA ; $\frac{1}{2}$ Aa; $\frac{1}{4}$ aa

Fenotipos da F_2 : $\frac{3}{4}$ Amarelos; $\frac{1}{4}$ verdes.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 04

Nunha proba de paternidade achouse que mentres o grupo sanguíneo do fillo é AB o do suposto pai é 0. Cal debe ser o veredicto?

Un home de grupo sanguíneo 0 terá un xenotipo ii e, xa que logo, sempre achegará a calquera fill@ seu un alelo i . Por tanto, esta persoa, dependendo do grupo sanguíneo da muller con quen se reproduza, poderá ter fill@s do grupo sanguíneo A [$I^A i$], B [$I^B i$] ou 0 [ii], pero nunca fill@s do grupo AB [$I^A I^B$]. Por iso o veredicto será de *non paternidade*.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 05

Poden ser irmáns unha persoa do grupo sanguíneo AB e outra do grupo 0? Como terían que ser os xenotipos dos seus pais?

Para que dúas persoas dos grupos sanguíneos AB e 0 foran irmáns terían que recibir os seguintes alelos dos seus proxenitores: Fenotipo AB $\rightarrow$ xenotipo $I^A I^B$; Fenotipo 0 $\rightarrow$ xenotipo ii

A única combinación posíbel para seren irmáns sería que os seus presuntos pais tiveran estes fenotipos e xenotipos: Fenotipos pai / nai ou viceversa: A ou B; Xenotipos pai / nai ou viceversa: $I^A i \times I^B i$

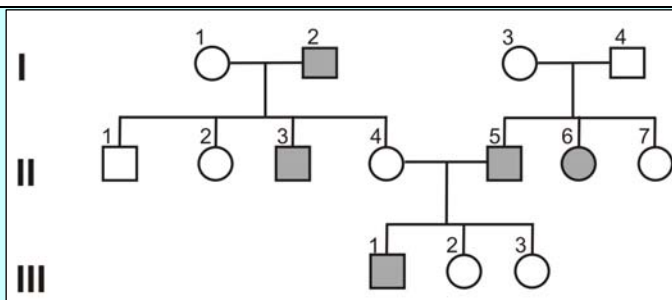
Calquera outra posíbel combinación:

$I^A I^A \times I^A I^A$	$I^B I^B \times I^B I^B$
$I^A I^B \times I^A I^B$	$I^A i \times I^A i$
$I^B i \times I^B i$	$I^A i \times ii$
$I^B i \times ii$	$ii \times ii$ sería inviábel.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 06

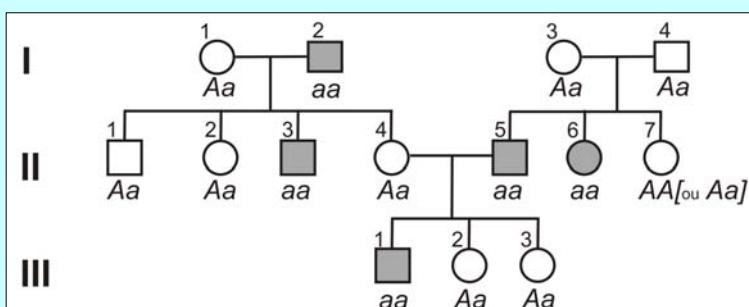
Na figura indicase como se transmite, nunha familia, un carácter que presenta dous fenotipos: gris e branco. O carácter está determinado por só un xene que presenta dous alelos.

A/ Indica se o alelo que determina o fenotipo gris é dominante ou recesivo. Razona a resposta.
B/ Escribe os posibles xenotipos de todos os individuos, utilizando a letra *A* para o alelo dominante e a letra *a* para o recesivo.

A/ O alelo gris vai ser recesivo (*a*) fronte ao alelo branco (*A*) xa que se o alelo branco fora recesivo teríamos que os proxenitores I3-I4 serían *aa* x *aa* e terían que ter todos os seus fillos [II5, II6, II7] brancos (*aa*) e vemos que II5 e II6 son grises. Isto implica que:

-ALELO GRIS RECESIVO: *a*
-ALELO BRANCO DOMINANTE: *A*

→ ACTIVIDADE 04

► UNHA OU MÚLTIPLES RESPOSTAS 03

SOLUCIÓNS

1	2	3	4	5	6	7	8
B	C	A	D	B	A+B	D	C

→ ACTIVIDADE 05

► RESPOSTA ÚNICA 01

SOLUCIÓNS

1	2	3	4
A	C	B	A

ACTIVIDADES DE AUTOAVALIACIÓN
UNIDADE 18
TEORÍA CROMOSÓMICA DA HERDANZA.

ACTIVIDADE 06

► **UNHA OU MÚLTIPLES RESPOSTAS 04**

<p>1 A unidade material hereditaria que almacena a información xenética está localizada nos:</p>		
A	☐	Mesosomas.
B	☐	Cromosomas.
C	☐	Liposomas.
D	☐	Lisosomas.
<p>2 Aqueles xenes que por estar situados no mesmo cromosoma tenden a herdarse xuntos denominanse:</p>		
A	☐	Xenes ligados.
B	☐	Ligamentos cromosómicos.
C	☐	Unión xenética.
D	☐	Xenes cromosómicos.
<p>3 Se dous xenes ligados están afectados polo fenómeno meiótico do entrecruzamento poderán herdarse:</p>		
A	☐	Sempre unidos.
B	☐	Asociados entre si.
C	☐	Por separado.
D	☐	De forma independente.
<p>4 O número de autosomas que presenta a especie humana nas súas células somáticas é de:</p>		
A	☐	44
B	☐	46
C	☐	23
D	☐	2
<p>5 O número de autosomas que presenta a especie humana nos seus gametos ou células reprodutoras é de:</p>		
A	☐	11
B	☐	46
C	☐	23
D	☐	22

6 Os heterocromosomas presentes nunha célula diploide humana ($2n$) son:

- A ☐ 44
B ☐ 1
C ☐ 2
D ☐ Un par.

7 O cromosoma sexual de un gameto feminino na especie humana é:

- A ☐ X
B ☐ XY
C ☐ XX
D ☐ Y

8 O cromosoma sexual de un gameto masculino na especie humana é:

- A ☐ X
B ☐ XY
C ☐ Y
D ☐ XX

9 O sexo heterogamético nos humanos é aquel que:

- A ☐ Forma dous tipos de gametos diferentes, uns levan o cromosoma X e outros o X.
B ☐ Forma dous tipos de gametos iguais, uns levan o cromosoma X e outros o Y.
C ☐ Forma dous tipos de gametos diferentes, uns levan o cromosoma X e outros o Y.
D ☐ As tres respostas anteriores son verdadeiras.

10 Marca con *V* ou *F* a veracidade ou falsidade destas catro frases:

- A ☐ Os xenes son os factores materiais responsábeis da transmisión dos caracteres hereditarios.
B ☐ O entrecruzamento é un fenómeno que se produce durante a mitose celular.
C ☐ Dos 46 cromosomas que ten unha célula diploide humana, 44 son gonosomas e 2 son heterocromosomas.
D ☐ Os xenes están localizados nos cromosomas e a súa disposición é non lineal.

ACTIVIDADE 07

► RESPOSTA ÚNICA 02

1 Após cruzaren dúas moscas do xénero *Drosophila* con asas normais apareceron 27 individuos con asas bochechas e 79 con asas normais. Cales serán os xenotipos dos pais?

- A $NN \times NN$
B $Nn \times nn$
C $Nn \times Nn$

2 No mesmo problema, nun cruzamento dunha mosca de asas bochechas, nn , con outra heterocigótica de asas normais, cantas moscas de asas normais agardaríamos dunha descendencia total de 120 moscas?

- A 60 moscas.
B 90 moscas.
C 130 moscas.

3 Un home de grupo sanguíneo AB casa cunha muller do grupo A, cuxo pai era do grupo O. Que probabilidade hai do seu primeiro fillo seren do grupo O?

- A $1/2$
B $1/4$
C Ningunha, 0%

4 No mesmo problema, que probabilidade hai de teren un fillo do grupo A?

- A $1/2$
B $1/4$
C $3/4$

5 Un home do grupo sanguíneo A e unha muller do grupo sanguíneo B teñen 4 fillos de xeito que un pertence ao grupo AB, outro ao O, outro ao B e outro ao A. Cal é o xenotipo dos pais?

- A Pai $I^A I^B$, mai $I^B i$
B Faltan datos, non se pode saber
C Pai $I^A i$, mai $I^B i$

6 O sistema de grupos sanguíneos AB0, está determinado por tres alelos I^A , I^B e i . Indicar as proporcións fenotípicas a esperar na descendencia do cruzamento seguinte: $I^A i \times I^A i$.

- A Grupo A: $1/2$. Grupo O: $1/4$
B Grupo A: $3/4$. Grupo O: $1/4$
C Grupo A: $1/2$. Grupo O: $1/2$

7 Unha muller portadora dunha doenza recesiva ligada ao cromosoma X casa cun home san. Que probabilidade de manifestar fenotipicamente a doenza terán as fillas da parella?

- A Ningunha manifestará a doenza.
- B 1/4
- C 1/2

ACTIVIDADE 08

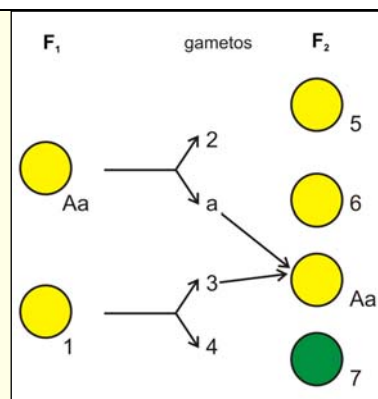
► PROBLEMA DE XENÉTICA 07

A imaxe representa un experimento de Mendel onde vemos chícharos amarelos, en amarelo, e chícharos verdes en verde.

A/ Substitúe cada número pola letra ou letras correspondentes. Completa o esquema debuxando as frechas que faltan para que o cruzamento dos gametos forme a xeración F₂.

B/ En que proporción se presentan os xenotipos e os fenotipos da F₂?

C/ Que proba teríamos de facer para verificar se os chícharos amarelos son homocigotos ou heterocigotos?

► PROBLEMA DE XENÉTICA 08

Na tomateira a flor amarela é dominante e a flor branca é recesiva. Ao cruzarmos dúas tomateiras heterocigóticas obtemos 300 tomateiriñas. Pescuda cantas tomateiriñas terán fenotipo dominante e cantas recesivo.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 09

Nos humanos, a presenza dunha fendiña no iris está controlada por un xene recesivo ligado ao sexo [X^a].

Un matrimonio de persoas normais, sen fendiña, tivo unha filla con fendiña no iris. Logo de o saber, o marido solicitou o divorcio por infidelidade da súa dona.

A/ Explica como se herda o carácter, indicando os xenotipos da parella.

B/ Cal será o ditame do xuíz fronte á demanda paterna.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 10

O fillo único varón dunha parella normal, non hemofílicos ningún dos proxenitores, foi diagnosticado de hemofilia. Sabendo que a hemofilia se debe a un alelo recesivo *h* ligado ao sexo, responde:

A/ Cal é o xenotipo de cada proxenitor?

B/ Cal é a probabilidade de teren outro fillo varón hemofílico?

C/ Se o novo descendente fora unha nena, que probabilidade existiría de que fora hemofílica?

SOLUCIÓNS

→ ACTIVIDADE 06

» UNHA OU MÚLTIPLES RESPÓSTAS 04

SOLUCIÓNS									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	A	C+D	A	D	C+D	A	A+C	C	V-F-F-F

→ Quincena 09 ACTIVIDADE 07

» RESPÓSTA ÚNICA 02

SOLUCIÓNS						
1	2	3	4	5	6	7
C	A	C	A	C	B	A

→ Quincena 09 ACTIVIDADE 08

» PROBLEMA DE XENÉTICA 07

A imaxe representa un experimento de Mendel onde vemos chícharos amarelos, en amarelo, e chícharos verdes en verde.

A/ Substitúe cada número pola letra ou letras correspondentes.

Completa o esquema debuxando as frechas que faltan para que o cruzamento dos gametos forme a xeración F_2 .

B/ En que proporción se presentan os xenotipos e os fenotipos da F_2 ?

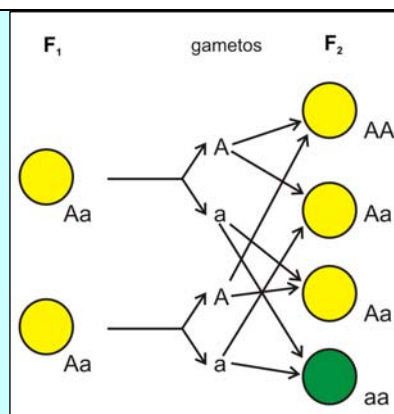
C/ Que proba teríamos de facer para verificar se os chícharos amarelos son homocigotos ou heterocigotos?

A/ Ver esquema anexo.

B/ Xenotipos: $\frac{1}{4}$ AA; $\frac{1}{2}$ Aa; $\frac{1}{4}$ aa.

Fenotipos: $\frac{3}{4}$ amarelos; $\frac{1}{4}$ verdes.

C/ O retrocruzamento ou cruzamento de proba.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 08

Na tomateira a flor amarela é dominante e a flor branca é recesiva. Ao cruzarmos dúas tomateiras heterocigóticas obtemos 300 tomateiriñas. Pescuda cantas tomateiriñas terán fenotipo dominante e cantas recesivo.

Como xa levamos visto noutros problemas, dun cruzamento de heterocigotos, para un carácter que se transmite con dominancia, resulta un 75% de fenotipos do carácter dominante, neste caso tomateiras de flor amarela, e un 25% de fenotipos do carácter recesivo, tomateiras de flor branca.

Das 300 tomateiras, $\frac{3}{4}$ serán de flor amarela = 225 e $\frac{1}{4}$ serán de flor branca = 75.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 09

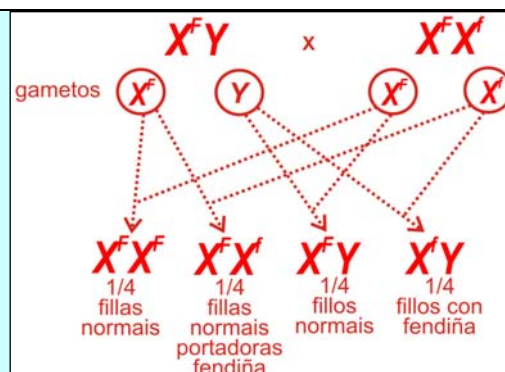
Nos humanos, a presenza dunha fendiña no iris (Mestá controlada por un xene recesivo ligado ao sexo [X^f]). Un matrimonio de persoas normais, sen fendiña, tivo unha filla con fendiña no iris. Logo de o saber, o marido solicitou o divorcio por infidelidade da súa dona.

A/ Explica como se herda o carácter, indicando os xenotipos da parella.

B/ Cal será o ditame do xuíz fronte á demanda paterna.

A/ Os alelos, ligados ao sexo, represéntanse así: con fendiña no iris, X^f , sen fendiña no iris, X^F . O xenotipo do matrimonio será: Muller $X^F X^F$; Home $X^F Y$. Na figura anexa está descrita a transmisión deste carácter recesivo ligado ao sexo.

B/ O xuíz terá de pronunciarse a favor da demanda do pai pois da unión destes proxenitores, como vemos no exercicio resolto, endexamais nacería unha filla con fendiña, quer dicir, con xenotipo $X^f X^f$.

► PROBLEMA DE XENÉTICA 10

O fillo único varón dunha parella normal, non hemofílicos ningún dos proxenitores, foi diagnosticado de hemofilia. Sabendo que a hemofilia se debe a un alelo recesivo h ligado ao sexo, responde:

A/ Cal é o xenotipo de cada proxenitor?

B/ Cal é a probabilidade de teren outro fillo varón hemofílico?

C/ Se o novo descendente fora unha nena, que probabilidade existiría de que fora hemofílica?

A/ O xenotipo de cada proxenitor, como vemos no

bosquexo anexo é: pai $X^H Y$ e nai $X^H X^h$. Se teñen un fillo hemofílico e o pai non o é, e dado que os fillos reciben dos pais só o cromosoma Y, o alelo X^h transmitello a nai que, obviamente, será portadora.

B/ Tal e como se percibe do cruzamento, a probabilidade de xerar un novo fillo hemofílico é dun 25% ou 1/4.

C/ Non hai probabilidade algunha de se concibir unha nena hemofílica: 0%. Nunca aparecerá o xenotipo $X^h X^h$ nun emparellamento coma este.

